

אני מאמין באמונה שלימה שהבורא יתברך שמו, הוא פקד, הוא פוקד והוא יפקוד את כל הפקודות עד פקודת גואל צדק. בפרשת השבוע הקב"ה פוקד (זוכר) את עם ישראל כאשר בא להשרות שכינתו ביניהם. הוא יתב"ש גם אומר שיקח את המשכן כמשכון - פקדון בעבור עבירות עם ישראל. האדנים נעשו על ידי פקידת (ספירת) עם ישראל. וכל המשכן נעשה כאשר ה' פקד (ציווה) את משה. בית המקדש השני עדיין ממושכן יותר מאלפיים שנה. והנה אנחנו בשבת הפסקה. שבת שמסיימים את ספר שמות. שבת שזה הזמן לפקוד מה עבר עלינו. יסוד היסודות של ספר שמות היא, כאשר אנחנו מאוחדים, אין מי שיוכל נגדינו. צדיקי הדורות למדונו שהעניין שהקב"ה כפה עלינו הר כגיגית לאחר שאמרנו יחד נעשה ונשמע, היא בגלל שה"נעשה ונשמע" נאמרו בעניין עולם טובב ניסים גלויים. כאשר רואים מוחש בעיניים ניסים גלויים של מן, בארה של מרים וענני הכבוד זאת לא חכמה גדולה לומר נעשה ונשמע. מה יקרה כאשר לא יראו ניסים גלויים בעיניים, יחיו בתוך הסתרה, שמא אז פטורים מקיום תורה ומצוות הלילה. ממש לא. אנחנו מחוייבים לכל תרי"ג המצוות כל ימי חייו לא משנה היכן נחיה. לכן, הקב"ה כפה עלינו את ההר לחייב אותנו בקיום התורה בכל מצב נתון. אבל, הגמרא אומרת לנו "מודעה רבא לאורייתא", שהייתה לנו כאילו טענה שאי אפשר להעניש אותנו מאחר שזה נכפה עלינו. טענה זו בטלה בחודש אדר אשר קיימו וקיבלו עליהם ועל זרעם. קבלו את התורה לקיימה באהבה רבה. גם אנחנו ביום שמחת התורה קיבלנו תזכורת על העונש הצפוי של שנאת חנם. אף אחד אינו יכול להכחיש שיש התעוררות גדולה בכל מה שקשור לקיום תורה ומצוות. דווקא בתוך "בית המדרש" כאשר החלו לדון מי זה שיפקד על ניקוי רחובה של עיר, שכחנו את מצוות ואהבת לרעך כמוך והיה שוב אותה מחלוקת ארורה אשר איננה לשם שמיים. השבוע זכינו לנס גדול. אחד מיקירי הדור, הגאון הגדול רבי צבי קושלבסקי שליט"א חבק את בנו בכורו לעת זקנותו. לב מי לא יתרוץ בראיית גודל הנס. זה חיזוק נפלא שהשי"ת משרה שכינתו בינינו גם שנראה שיש הסתר פנים גדול. ויש גם לשמוח על שאנ"ש בבית שמש התאחדו ונבחר יהודי שומר תורה ומצוות לראשות העיר. רואים במוחש שכוהנינו באחדותינו. כאשר יש כנוס את כל היהודים אנחנו מצליחים. זה כל כך פשוט, כל כך ברור וכל כך מובן. הלוואי שנוכל להשאר באחדות זו ממש כמו שהיינו ביום חנוכה המשכן וכמו שקוראים בהפטרה (מנהג אשכנז) יום חנוכה בית המקדש, באחדות גמורה לעשות רצון הבורא יתברך בלבב שלם אזי נזכה שבחודש אדר שני, הא' יבוא וידור בינינו בהיכלו בהר מרום הרים.

משכן העדות, ספר מעלות זה המשכן שבצילם היה ראוי להיות נכחי ושלל ליפול ביד אויבים, ראשונה, שהיה משכן העדות, שהיו בו לוחות העדות, ב', אשר פקד על פי משה, ג', שהיתה עבודת הלויים ביד איתמר, כי אמנם משמרת כל חלקי המשכן ביד איתמר היתה, ד', ובכללאל בן אורי בן חור למטה יהודה עשה, שהיו ראשי אומני מלאכת המשכן וכליו, מיוחסים ולדיקים שבדור, ובכן שרתה שכונה במעשי ידיהם ולא נפל ביד אויבים, אבל מקדש שלמה שהיו עובדי המלאכה בו מלכוד, אף על פי שרתה בו שכונה נפסדו חלקיו, והולך לחזק את דקה הבית ונפל בסוף הכל ביד אויבים, אבל בית שני שלל היה בו גם אחד מכל אלה התנאים לא שרתה בו שכונה ונפל ביד אויבים, כי אמנם בית שני לא היה משכן העדות, שלל היו בו לוחות העדות, ולא פוקד כי אם על פי כורש ולא היו שם בני לוי, כמו שהעיד עזרא באמרו ואבינה בעם ובכהנים, ומבני לוי לא מלאתי שם ומן המתעסקים בבנינו היו לידונים ולורים, כמבואר בספר עזרא. הספורנו מאיר עינינו בענין המקדש. יסוד היסודות הוא לא רק קדושת המקדש ע"י ההנהגה בתוך בית המקדש, אלא מן המסד ועד הטפחות יש לעשותה בקדושה וטהרה ע"י קדושים וטהורים. מבהיל על הרעיון. המשכן, היה ראוי להיות לנצח נצחים, ללא הפסקה כלל מכיון שכבר מזמן נדבת המשכן הכל נעשה בלב זך וטהור. הוכנס לתוך המשכן כל האהבה הגדולה של בשורת סלחתי, פני ילכו. ממילא היה זה מקום ראוי להשראת השכינה לנצח נצחים. גם ידוע שבעצם כל בלי המשכן המקוריים עדיין נמצאים היכן שהוטמנו. הוי אומר, כדי שנוכל להוריד גאון עוזינו מבטחה חייבים לחזור למצב של המשכן, תשוקה אינסופית של רצוננו לראות מלכינו ולהיות מוכנים לקדש ולטהר עצמינו מכל סיג ושיח.

ובצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה עשה את כל אשר צוה ה'. הענין כי על פיו נעשה הכל, כי הוא המורה לכל החכמים, ולפניו היו עושים כולם ומראים אליו כל מלאכתם, כמו שאמר ולהורות נתן בלבבו, אבל גם כל חכמי לב עשו במלאכה, כמו שאמר ויעשו כל חכם לב בעושי המלאכה את המשכן. ועל דעת רבותינו יהיה זה לשבח אותו ולומר שאפילו דברים שלל אמר לו רבו הסכימה דעתו למה שנאמר למשה מסיני, ולא בא הכתוב לומר שהוא עשה הכל, אלא שקיים בכל הנעשה על ידו כל אשר צוה ה' את משה, ולפיכך לא אמר בכל הנעשה עד הנה כאשר דבר ה' אל משה, כי היה במשמע כאשר אמר משה בדבר ה', והוא שנה הסדר בהם ממה שאמר לו משה, ולפיכך כלל זה כלאן לומר שעשה הכל כאשר אמר השם, כמו שכתבתי למעלה. הרמב"ן רוצה שגלמוד מכאן הדרך הישרה שיבור לו האדם, אכן, יש לנו ללמוד מכאן כמה וכמה דברים. ראשית לכל הכרת הטוב שהקב"ה נותן לבצלאל. ההכרה של מי שאולי עבד פחות מכולם, אבל האחריות שנשא על גבו כבידה פי שניים או שלושה ממי שעשה את העבודה. שנית לכל, החכמה והתבונה איך "לנצח" על מלאכת בית הוי"ה. לרדת לסוף דעתו של כל אחד ואחד איך לכוון אותו כדי להגיע אל המכוון. אך מעבר לכל זה ההצטנעות של מי שהיה בצל א-ל וכוון לדעת עליון. ומבצלאל יש ללמוד איך לחלק את העבודה, איך לתת לכל אחד ואחד את מה שראוי לו, שיעשהו בכל חשקו ומרצו. הראיה שזה היה כך שסיימו את מלאכת המשכן תוך חדשים. ואם לא די בכל זאת, בצלאל שקל כל דבר וענין האם כך צוה ה' את משה, למרות שהיה לו רוח הקודש. מכאן נלמד ראשית איך לנהל עניין, מצד שני איך יש להתייחס למי שמנהל ענין.

וירא משה את כל המלאכה. זו מלאכת המשכן ופי' וירא זהר כענין שכתוב ככל אשר אני מראה אותך וכתוב אשר אתה מראה זהר, והנה עשו אותה, במדבר: ובמדבר וירא משה את כל המלאכה זו מלאכת בראשית, את כל

מלחכת המשכן לא נאמר אלא להודיעך ששקולה מלחכת המשכן כנגד מעשה צרחשית, מיד ויצרך אותם משה, מה צרכה צרכן אמר יהי רצון שתשרה שכינה צמעשה ידיכם מיד אמר ויהי נועם ה' אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו מפני שתחלתו תפלה למשה איש האלהים. וטעם מעשה ידינו נשיאות כפיס שעשה אהרן ביום ההקמה שזה לשון עלינו, ומעשה ידינו כוננהו על ההלכה צמעשה ידיהם ולא כדעת רבי דוד קמחי ז"ל שפי' שהוא לשון כפול. רבינו בחיי שם דגש על מה מונח במשכן. משה רבינו מי שתבע שהקב"ה ישרה שכינתו בתוך עמו, ידע היטיב שבצלאל ידע לצרף את האותיות שמהם מעשה בראשית. אבל בצלאל הי'ה מעל הכל. לא מהפועלים הזוטרים, מה מהם ניתן לצפות. הנה כי כן, ותכל כל המלאכה, ממש כמו ויכל א' ביום השביעי. הכל טוב מאד. כולם כווננו לדעת המכוון. לשם ייחוד קודשא בריך הוא ושכינת'ה. הוי אומר ש"וירא" זו לא רק ראי'ה גשמית אלא ראי'ה שכלתית עם הבנה אמיתית ועמוקה. הבנה זו שיש מקום להשראת השכינה הולידה את פרקי התהילים אשר נלווים אילינו מידי שבת בשבתו, אשר השכינה במעונינו. לכן מחברים בין שבת קודש למשכן ה' שגם בערב שבת יש את ותכל כל המלאכה ובעלי המלאכה ראויים להכרה מלאה על עשיית מלאכתם.

כי שבן עליו הענן. מיד להראות חיבתו של הקב"ה על ישראל אח"כ היה מסתלק הענן מתוך האהל ושכן על הארון כדכתיב ונועדו שמה ודברתי אתך מבין שני הכרובים. ואז בא משה אל אהל מועד כדכתיב וצבא משה אל אהל מועד לדבר אהו וישמע את הקול וגו' מבין שני הכרובים וידבר אליו. וכן אהו מולא צבית עולמים ולא יכלו הכהנים לעמוד לשרת מפני הענן כי מלא כבוד ה' את בית ה' בשעת השלמת הצבית היה הקב"ה מקדשו צענן ואחר כך היה לממס שכינתו על הארון בין הצדים. הרשב"ם מלמדנו חיבה מהו. משום מה זה מזכיר את דברי האור החיים הקדוש לקראת מעמד הר סיני "מן סימני האהבה היא שלא יתעכב חושק מבא לחשוקתו" לכן כאן ברגע המסויים הנפלא של עשר עטרות בא הקב"ה תיכף ומיד והשרה שכינתו. לכן, משכנינו היא הבית היהודי בשבת קודש, תיכף שבאים לבית יש לשמור שיהיה שבת שלום ומבורך. לגרום לשלום שמקרב את השכינה.

התחלת חומש שמות זה בהזכרת השבטים הקדושים אשר ירדו מצרימה. ללמדנו שישנה אפשרות לשמירת זהות יהודית וקיום תורה ומצוות. סוד ההצלחה, האחדות הנפלאה שהיתה בסוף ימיהם. ואז היגיעו ימי שיעבוד. ובכל זאת, מי ששמר על מינימום זהות יהודית, לא לשנות לבושו, לשונו ושמו, זכה והיה בין יוצאי מצרים. ישנם את הרגעים הנשגבים של קרבן פסח, מכת בכורות, יציאת מצרים, קריעת ים סוף, ירידת המן, בארה של מרים, מתן תורה ובניין המשכן. וישנם רגעים שפלים, הלשנה על משה רבינו, אי שמירת שבת קודש, חטא העגל ושאר הפעמים שניסו את השי"ת. שומה עלינו לשאוף להתעלות לרגעים הנפלאים והנפלא מכולם רגע השראת השכינה במשכן אשר סימל מחילה וסליחה.